

Anteckning från seminarium den 16 mars 2010

Plats: Future Position X, FPX i Gävle
Tid: Den 16 mars

1. Ulf Sandgren, moderator för seminariet som skall handla om behovet av att testa geodata, hälsar alla välkommen och öppnar seminariet.
2. Dagordningen för seminariet sattes utifrån en bred ansats, där möjlighet getts att beskriva test ur olika perspektiv och för olika behov. Solgerd Tanzilli sammanfattar kort läget för GeoTest projektet som är i avslutande fas 3 som har fokus på att validera metod- och processutveckling.

Testmetoderna för transformation, prestandatest och användbarhet som utvecklats i fas1 och fas2 har kvalitetssäkrats i valideringsprojekt med Lantmäteriet och GIS-Arena. Testbänken som har etablerats i samband med dessa tester skall erbjudas även för andra validerings- och testprojekt. För användningstesterna ser vi gärna ett samarbete med andra testbänkars kompetenser inom humanvetenskap och beteendevetenskap. Solgerd inbjuder också att i diskussionen reflektera över GeoTest verksamhetskoncept. Konceptet har en förankring i styrgruppen men behöver även en bredare förankring hos intressenter.

Hur kan det nyttjas av utvecklare, intressenter och andra testutförare? Kan konceptet vara användbart för att få en sammanhängande process i *utveckling, vidareutveckling, certifiering och licensiering av GeoTest metodiken?*

3. Johan Bång, föreståndare för FPX presenterar FPX klustret. FPX är en medlemsorganisation med uppgift att verka som en motor och nav för att starta och genomföra GIS-projekt bland medlemmarna. Syftet är att kunna bidra till utveckling av GIS området i regionen, målet är att flera jobb inom GIS sektorn skall genereras. Nätverk, affärsutveckling, lab och forskning & utveckling är de fyra verksamhetsområdena. Resurser och medhjälpare till verksamheten hämtas från medlemsorganisationerna och internationella samarbetspartners från framförallt universitet och andra klusterorganisationer.

Johan gav exempel på GIS-tjänster inom räddningstjänsten, inom beredskapssektorn och inom äldreomsorg och sjukvård där GIS och positionering används för att optimera övervakning, utryckning osv.

future
position | 60°40'17" North
17°06'29" East
213.141.90.204

En investering för framtiden

Se även www.fpx.se

- Christina Wasström från Geodatasekretariatet vid Lantmäteriet gav en översiktlig beskrivning av arbetet med att vara INSPIRE samordnare för implementeringen av INSPIRE direktivet i Sverige. Det finns en genomförande- och beslutsprocess som upprättas inom kommissionen där medlemsländerna får sina inriktningsdokument och tider att förhålla sig till för genomförande mm. För testgenomförande har kommissionen haft ett call till medlemsländerna där man fått anmäla deltagande i utveckling av specifikationerna för AnnexII och AnnexIII under 2010-2011, därefter kan man räkna med att genomföra tester av dessa. (www.geodata.se)
- Kjell Olsson, vetenskapligt ansvarig forskare vid Institutet för Human Teknologi, IHT i Bollnäs presenterar verksamheten, ”för mänskliga behov på människors villkor”. Målet är att medverka till utveckling av lättanvända och användvärda produkter och tjänster för breda användargrupper enligt *principen ”Design-för-alla”* och därigenom öka företagens förmåga att utveckla nya användarvärda produkter, tjänster och miljöer med högre förädlingsvärden för nya marknader, nationellt och internationellt. Vara en innovativ miljö för aktiv samverkan mellan forskning, näringsliv och offentlig verksamhet, nationellt och internationellt.

IHT testbänk har sitt kompetensfokus inom human- och beteendevetenskap, bland annat finns ett utvecklat testkoncept för användbarhet av webbgränssnitt där det finns möjlighet att samverka mellan våra testbänkar. (www.iht.se)

- Tomas Porathe är föreståndare vid Mälardalens User eXperience lab (mUX lab) vid Mälardalens Högskola i Eskilstuna. Han presenterade ”Användbarhet och användartestning av kartsystem”. Användbarhet definieras bland annat utifrån standard för ergonomiska krav för bildskärmsarbete. Tomas visade också exempel på nytta med användbarhetstest för sjökort och landkort. Projektet BLAST (Bringing Land And Sea Together) är ett regionalt EU-projekt med deltagare från Belgien, Danmark, Tyskland, Island, Nederländerna, Norge, Sverige och Storbritannien, som syftar till att harmonisera sjökortsdata inom Nordsjöregionen. (www.mdh.se/)
- Pär Heden, utvecklingschef Division Informationsförsörjning berättade om Lantmäteriets förberedelse för att anpassa sina leveranssystem till Inspires regelverk. Lantmäteriet har den nationella samordningsrollen för att implementera INSPIRE, men är också ansvarig för viss information enligt de teman som finns i bilaga1, bilaga2 och bilaga3. Som ansvarig för informationen skall myndigheterna anpassa sina leveranssystem enligt INSPIRE. Lantmäteriet har startat utvecklingen av att anpassa systemen, bland annat finns ett leveranssystem för adresser i drift sedan februari

future
position | 60°40'17" North
17°06'29" East
213.141.90.204

En investering för framtiden

(EURADIN Demo). Lantmäteriet samarbetar med ESDIN projektet för att testa på EU-nivå. Eurogeographics har en ledande roll i ESDIN arbetet.

Andra tjänster som utvecklas inom ramen för EU samarbetet är geodatatjänster som ”multikartan” och e-tjänster som geodataportalen.

Frågor:

Eddie: för kommunerna? Ser Lantmäteriet till att Inspire standard följs?

-

Annelie: kommer alla åt adresstjänsten och hur?

- En prova på Demo är uppe sedan februari. Alla som vill ha tillgång till adresstjänsten kan få det.

Solgerd: hur många medlemsländer är med i adresstjänsten?

- Målet är att alla länder skall vara med, i dag är det 17.

8. Anders Östman, föreståndare för GIS-Institutet vid HiG presenterade EU-samarbete inom ramen för EuroSDR och JRC om Persistent Test Bed (PTB). Syftet är att skapa nätverk för att kunna samverka kring att testa datatjänster.

Frågor:

Gert Bagge: Mer användning av geodata på servrar kommer att kräva mera energi, hur klarar vi detta?

- Centralisering kommer att genererar bättre resursutnyttjande, virtuella servrar kommer att kunna hjälpa till med att sänka maxbelastningen, utveckling mot nya energisnåla enheter t ex apple, ipad m fl.

9. Jörgen Hartnor och Helen Eriksson presenterar ESDIN och förberedelsearbetet för att starta en WP för att testa. Syftet är att utgå från de modeller som finns för bl a Eurogrid map, Euroboundary map och Europa höjdmodellen och anpassa till Inspire. Specifikationerna testas.

Testområde etableras vid svensk-norska gränsen tillsammans med norska statens kartverk. Fokus på ”crossboarder” problematiken dvs harmonisering av data över gränsen. Data med så många objekt som möjligt av olika slag för att kunna framställa testdataenligt Inspire specarna. Samarbete med FPX och deras erfarenheter av att transformera fem teman, adresser, ortnamn, transportnätverk, hydrografi och fastighetsområden.

10. Frågestunden inleds med att Ulf Sandgren tar upp några frågeställningar kring behovet av att testa inom geodataområdet; varför behövs en testverksamhet? vad behöver

future
position | 60°40'17" North
17°06'29" East
213.141.90.204

En investering för framtiden

testas? Hur bör en sådan verksamhet bedrivas? Vem bör driva? Viktiga nätverk och allianser? Mm

Finns det intresse hos deltagarna att medverka i fortsatt utveckling, som projektledare, projektdeltagare? Som intressent i nätverk eller som kund hos ett testcentrum?

Frågestund:

Kjell Olsson, IHT: begreppet geodata känns förlegat, borde bytas mot geoinformation.

Anders Östman, HiG: geodata som begrepp lever kvar men egentligen handlar det vi håller på med om analys, information är svar på frågor.

Ulf Sandgren, LM: geodata begreppet finns i officiella skrivelser (regeringsskrivelser) och är inte så lätt att komma ifrån då. I EuroSDR har vi tittat på detta. I-phone har en en kartkoppling.

Olle Östlin, IHT: testverksamheten är inte bara nödvändig utifrån dataleveranser. Tillgänglighetstesterna är viktiga. Det är i slutändan marknadskommunikation och marknadsekonomi det handlar om.

Tomas Porathe, MDH: vi har inte berört ajourhållningen. Om man tar sjökorts- och navigeringssäkerhet så borde det finnas en indikation på att information uppdateras. I dag används google earth för att navigera – inte så bra.

Gert Bagge, Fiber Optic Valley: vilket behov har ni att veta mera om infrastrukturen för dataströmmar? Vi kan hjälpa till med att mäta detta vid t ex prestandatester.

Anders Ö: det ligger inom vårt intresseområde, för en finare modell av hur infrastrukturen är uppbyggd är detta intressant. Kanske inte just nu men i en framtid med hänsyn till framtida behov och förändringar t ex för clud computing.

Gert: i dag vet inte ni riktigt var flaskhalsarna finns. Vi finns när ni är beredda.

Pär Hedén, LM: trenderna som Anders pekar på gör det intressant med att också koppla ihop infrastrukturen. Man förväntar sig att den skall fungera, men hur?

Ulf: det beror också på vilken nivå man tittar., t ex från en central till en kommunal nivå, med standardiserade tjänster som är tillgängliga 24/7 via öppna lösningar. Att ha koll på infratsrukturen ur ett kostnadsnyttio förhållande är viktigt.

Eddie Larsson, Gävle kommun: prestandatester är viktigt men i dag vet man inte vad som ingår i mätningarna och hur prestanda visas.

Student: varifrån kommer kraven att mätas? Det blir en annan typa av infrastruktur om alla skall ha samma krav.

future
position | 60°40'17" North
17°06'29" East
213.141.90.204

En investering för framtiden

Anders: det är inte definierat i dag, det europeiska samarbetet skall verka för en samsyn, men inget finns angivet i dag.

Gert: man har kommit olika långt inom Europa. I framkant ligger Sverige, Danmark och Holland. Detta tjänar som en viktig referensparameter.

Pär H: vem kontrollerar tillgänglighet? 24/7, prestanda? Tanken med Inspire är sömlöshet tillgänglighet. I ett nationellt perspektiv – hur skall det fungera? Det kanske skall finnas en systemhelg i kalendern?

Fredrik Mattsson, SIS: en grund för att kunna testa är terminologin, en modellering av begrepp borde vara en självklarhet.

Anders Ö: två saker: terminologi för att testa, eller terminologi allmänt. Vi har inte den frågan på vår dagordning i dag men den är förstås intressant.

Kjell: Mängder av variabler kan påverka resultaten. Testpersoners bakgrund osv kan ha en massa bios med sig. Viktigt att vara medveten om påverkansfaktorer.

Bernt Rane, Carmenta: Vi pratar om interoperabilitet och standardisering. Hur kan vi tolka hur vi kan göra? Vi i Carmenta stödjer oss på OGC certifieringar. Öppen källkod är en bra förutsättning för samsyn och samordning brett.

Intresse för att samverka:

Kjell O: IHT är intresserad av att samverka både inom projekt och nätverksbygge. Kan avsätta tid för detta inom de närmaste månaderna.

Eddie: intresserad som kund hos testcentrum.

Pär H: det borde finnas behov av att testa användbarhet för geodataportalen i ett testcentrum. Användarsynpunkter innan skarp driftsättning är viktigt.

Tomas P: intresserad av att samverka inom projekt och annat samarbete. För geografiska data är ENCO stenhård. IMO håller i displaysystemen.

Jörgen: det borde finnas ett intresse för att starta en certifieringsaktion. Ett antal aktörer kan jag se som kommer att "kittlas" av en sådan aktion.

Kjell: tror också på detta

Pär H. Testverksamhet på Lantmäteriet behöver kunna samverka med FPX

future
position | 60°40'17" North
17°06'29" East
213.141.90.204

En investering för framtiden

Sammanfattning av dagen:

Tack för alla bra redovisningar och diskussionen efteråt. Seminariet har visat att det finns intresse för att samarbeta med att utveckla både inom testmetodik och för att utveckla tillgängligheten av metoder och modeller. Ett minus i protokollet är att få myndigheter, trots att man annonserat intresse, inte var närvarande. Varför det blev så får vi i GeoTest fundera vidare på och erbjuda bättre förutsättningar i framtiden.

GeoTest kommer att använda sig av resultaten för att gå vidare med projekt inom testområdet geodata. Några idéer och uppslag av samarbeten har redan börjat att processas.

Presentationer och länkar läggs upp på www.geotest.se

Antecknat av Solgerd Tanzilli